

LÉČBA STENÓZY VNITŘNÍ KAROTICKÉ TEPNY

Autor: Martin Baláž

Školitel: MUDr. Petr Dráč, Ph.D.

Charakteristika, výskyt

Stenóza vnitřní krkavice je zúžení hlavní tepny zásobující mozek okysličenou krví. Nedostatečný přísun okysličené krve do mozku má za následek jeho poškození, které může někdy být i nezvratné. Samotné zúžení bývá často dlouhodobě bezpříznakové. Prvním a zároveň velmi vážným projevem může být cévní mozková příhoda. Toto onemocnění postihuje 3,8% mužů a 2,7 % žen ve věkové kategorii 25-84 let.

Etiologie, patogeneze

Hlavním problémem je ateroskleróza, tedy ukládání tukových částic do stěny cév. Rizikovými faktory jsou : vysoký krevní tlak, neléčená cukrovka, kouření, vysoká hladina cholesterolu v krvi a obezita. Ateroskleróza ohrožuje pacienta postupným zužováním tepny - tvorbou stenózy, na které se může vytvořit krevní sraženina. Ta se pak může uvolnit a způsobit náhlý uzávěr další tepny zásobující mozek.

Hlavní příznaky

Stenóza může být dlouhodobě bezpříznaková. Prvním příznakem může být až cévní mozková příhoda. Ta se projevuje jako :

- Náhle vzniklá porucha citlivosti nebo hybnosti končetin. Může být jednostranná ale také oboustranná.
- Poruchy citlivosti a hybnosti tváře – pokleslý koutek úst, neschopnost zavřít oko, poruchy řeči, jazyk je při vyplazení posunutý na jednu stranu
- Náhle vzniklá závrať
- Náhle vzniklá porucha vidění. Ta může být i přechodná. Dále dvojité vidění.

Vyšetření

Základním vyšetřením je ultrasonografické zhodnocení krčních tepen za pomoci duplexní sonografie. Jedná se o nebolestivé vyšetření, které zhodnotí tok krve v krčních tepnách. V případě nejasností se doplní CT vyšetření.

Obrázek č1. : Vyšetření krkavice ultrazvukem

<http://www.cmp-brno.cz/Ultrazvukove-vysetreni.html> , 20.3.2018

Obrázek č.2 : Ultrazukové zobrazení karotidy s průtokem krve

<http://www.cmp-brno.cz/Ultrazvukove-vysetreni.html> , 20.3. 2018

Léčba

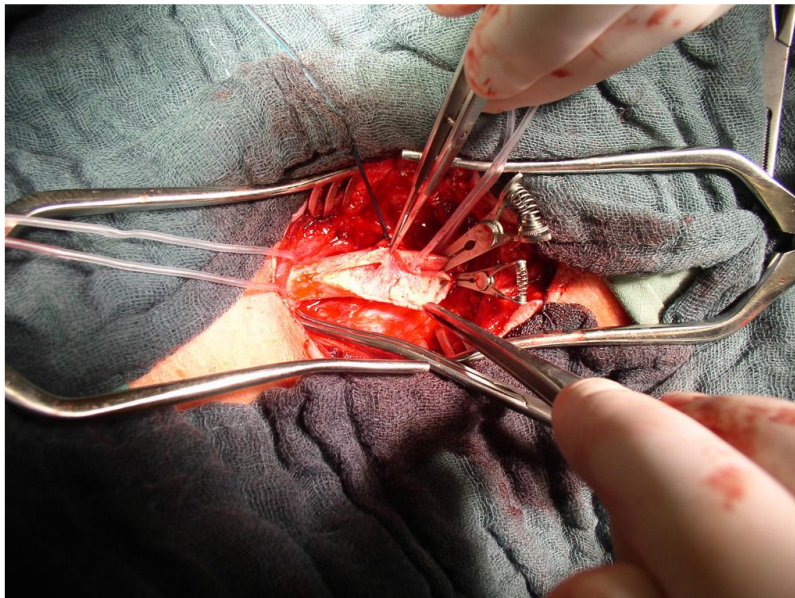
Hlavním cílem je snížení rizika vzniku cévní mozkové příhody u pacientů se stenózou vnitřní krkavice. Typ léčby (operační nebo medikamentózní – pomocí léků) ovlivňuje především velikost stenózy a skutečnost, zda stenóza již byla či nebyla zdrojem cévní mozkové příhody. Operace se volí u nemocných se stenózou vnitřní krkavice nad 50%, která byla zdrojem cévní mozkové příhody nebo u vybraných nemocných se stenózou nad 80%, která dosud zdrojem cévní mozkové příhody nebyla.

Operace se nazývá karotická endarterektomie. Provádí se v lokální nebo celkové anestezii. Při operaci je na krku proveden řez v délce cca 10 cm. Z krční tepny se stenóza odstraní a tepna se pak zašije.

Pokud nelze stenózu odstranit dokonale, provede se resekce, tedy vytnutí části vnitřní krkavice se stenózou a její náhrada žilou nebo umělou cévní protézou. . Na konci operace se do rány vloží drén který odvede zbytkovou krev.

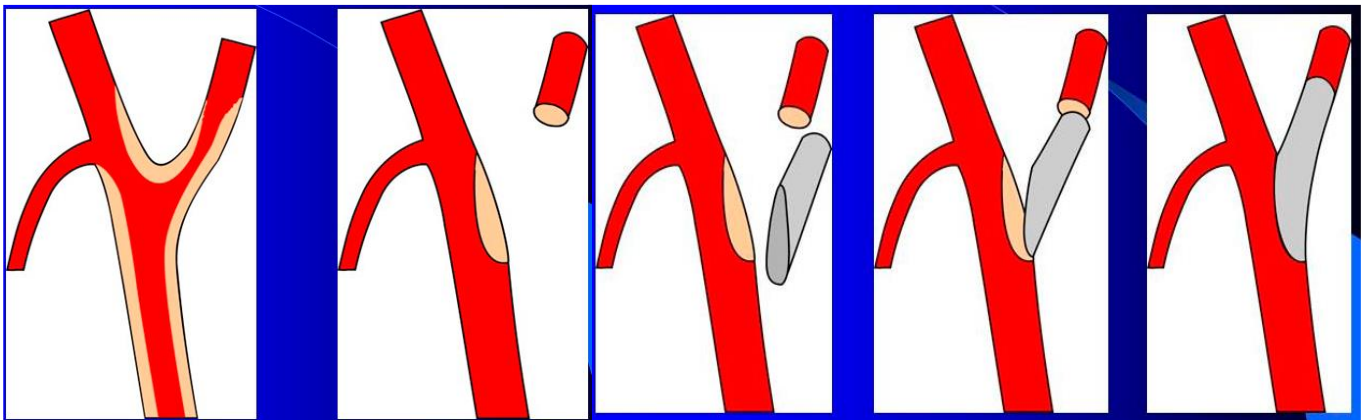
Další možností řešení stenózy vnitřní krkavice je řešení endovaskulární - aplikace stentu. Zavádí se přes tříslo pod röntgenovou kontrolou.

Obrázek č.3 : Odstranění aterosklerotického plátu z krkavice

Cévní chirurgie, Petr Bachleda a kol. , 2012, 20.3. 2018

Obrázek č. 4 : Resekce vnitřní krkavice a její náhrada umělou cévní protézou

Cévní chirurgie, Petr Bachleda a kol. , 2012, 20.3. 2018

Komplikace

Možné komplikace vyplývají z rizika operace. Patří k nim : vznik cévní mozkové příhody v průběhu operace. Toto riziko je však výrazně nižší než při ponechání stenózy bez operačního zákroku. Dále může dojít k poškození hlavových nervu, které se nacházejí v blízkosti vnitřní krkavice. Poškození je přechodné a projeví se nejčastěji poklesem ústního koutku. Další komplikací může být krvácení v operační ráně, které je eventuelně nutné chirurgicky ošetřit.

Praktické rady pro pacienta

Úpravou životosprávy a důslednou léčbou přidružených onemocnění může pacient snížit rozvoj aterosklerózy.

Seznam použité literatury

Odborné publikace

BACHLEDA, Petr et al., *Cévní chirurgie*, 1.vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 70s. ISBN 978-80-244-3233-5

KANOVSKY, P., HERCIG, R., et al., *Speciální neurologie*, 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 25s. ISBN 978-80-244-1664-9

Internetové zdroje

POSTGRADUALNÍ MEDICÍNA: Asymptomatická stenóza karotické tepny – článek ze dne [online] 5.5.2009 [20.3.2018]. Dostupné z : <https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/asymptomaticka-stenoza-karoticke-tepny-422544>

Seznam obrázků, fotografií, tabulek a grafů

Obr. Č.1 Vyšetření karotidy ultrazvukem

<http://www.cmp-brno.cz/Ultrazvukove-vysetreni.html>

Obr Č.2 Ultrazvukové zobrazení karotidy s průtokem krve

<http://www.cmp-brno.cz/Ultrazvukove-vysetreni.html>

Obr. Č. 3 Odstranění aterosklerotických plátů

Cévní chirurgie, Petr Bachleda a kol., 2012

Obr. Č. 4 Resekce tepny a její umělá náhrada

Cévní chirurgie, Petr Bachleda a kol., 2012